

VLASTIVĚDA - Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně a je koncipován jako upevnění a rozšíření elementárních vědomostí a dovedností, které žáci získali v prvouce a nabyli osobní zkušeností. Vlastivěda přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti. Seznamuje žáky s důležitými událostmi a významnými osobnostmi z regionálních a národních dějin.

Vzdělávací obsah je členěn do 3 tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na hledání nových zajímavých skutečností, postupné rozvíjení národního cítění, vztah k naší vlasti a bezpečnou orientaci ve světě

Lidé kolem nás – prvotní poznatky a dovednosti budoucího občana demokratického státu

Lidé a čas – orientace v dějích a čase

Výuka probíhá v kmenových třídách a v učebně výpočetní techniky. Součástí vyučování je spojení s reálným životem a praktickou zkušeností – využití muzeí, výstav, exkurzí a modelových situací. Některá témata jsou zpracována formou projektů.

Předmět vlastivěda připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a příroda, Člověk a společnost.

Při výuce se uplatňují mezipředmětové vztahy zejména se vzdělávacími oblastmi Jazyk a jazyková komunikace (český jazyk a literatura), Umění a kultura (hudební výchova, výtvarná výchova) a průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (Řešení problémů a rozhodovací dovednosti), Výchova demokratického občana (Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování), Multikulturní výchova (Princip sociálního smíru a solidarity), Environmentální výchova (Vztah člověka k prostředí) a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané).

Tematický okruh Občan, občanská společnost a stát (VDO) je realizován ve 4. a 5. ročníku:

4. ročník – beseda o práci policie – žáci jsou vedeni k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti (práva a povinnosti dítěte, pomoc v problematických situacích, dodržování pravidel silničního provozu, prevence sociálně patologických jevů)

5. ročník – vyhledávání článků a informací o příkladech protiprávního jednání v tisku, posouzení těchto příkladů, vyhodnocení odpovědnosti

Tematický okruh Formy participace občanů v politickém životě (VDO) je realizován ve 4. ročníku:

- diskuze o konkrétních příkladech fungování institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu

Tematický okruh Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (VDO) je realizován v 5. ročníku:

- diskuze o konkrétních příkladech demokratického způsobu řešení konfliktních situací ve společnosti

Tematický okruh Princip sociálního smíru a solidarity (MuV) je realizován ve 4. ročníku:

- vytváření pravidel pro soužití ve třídě, řešení modelových situací při komunikaci a spolupráci s příslušníky jiných sociokulturních skupin, žáků s cizím mateřským jazykem apod.

Tematický okruh Vztah člověka k prostředí (EV) je realizován v 5. ročníku:

- vyhledávání informací o Moravském krasu, diskuze o konkrétních způsobech ochrany životního prostředí

Tematický okruh Evropa a svět nás zajímá (EGS) je realizován ve 4. ročníku:

- diskuze o zážitcích a zkušenostech z návštěvy v cizích zemích

Tematický okruh Objevujeme Evropu a svět (EGS) je realizován ve 4. ročníku:

- diskuze o životě lidí v různých částech Evropy a stylu života v evropských rodinách

Tematický okruh Jsme Evropané (EGS) je realizován ve 4. ročníku:

- diskuze o klíčových meznících evropské historie, o tom, co Evropu spojuje a co ji rozděluje

Tematický okruh Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (OSV) je realizován v 5. ročníku:

- nácvik dovedností pro řešení problémů a rozhodování v běžných i mimořádných životních situacích

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k třídění informací podle zvolených nebo zadaných kritérií.

Kompetence k řešení problémů

Žáci se učí pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různé informační zdroje.

Kompetence komunikativní

Žáci jsou vedeni k přirozenému vyjadřování citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí, k prezentaci svých myšlenek a názorů, k účinnému zapojování se do diskuse, k vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů.

Kompetence sociální a personální

Žáci jsou vedeni k argumentaci, k přijímání a hodnocení názorů.

Kompetence občanské

Žáci se učí respektovat pravidla a být si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu.

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni k vytváření pracovních návyků v samostatných i týmových činnostech.